

«Έμαθα να μην φοβάμαι τίποτα, σκληραγωγήθηκα. Πως είναι δυνατόν να ξεχάσουμε; Είναι δυνατόν; Επανέρχομαι μέρα, νύχτα. Είναι κάτι που με καίει. Δεν γνώρισα τον πατέρα μου. Είναι μια ανοιχτή πληγή. Άλλαξε η ζωή μου τελείως. Δεν ξέρω αν μπορεί να υπάρξει δικαίωση. Ούτε αρκεί μια συγγνώμη. Είναι δυνατόν; Μόνο από τη Θεσσαλονίκη εξουτώθηκαν 50.000 άνθρωποι. Για ποια συγγνώμη μου μιλάς. Τα παιδικά τραύματα είναι χαραγμένα ακόμη στην ψυχή μου» τονίζει με εμφανή πικρία μιλώντας στο ethnos.gr η Βικτώρια Μονίνα-Μπενουζιλίο. Διστακτική, αρχικά, να μας μιλήσει γιατί κάθε φορά που μιλά για το παρελθόν ένας κόμπος την πιάνει στο στομάχι, τελικά μας άνοιξε την πόρτα του σπιτιού της στη Θεσσαλονίκη ανήμερα της ημέρας μνήμης των θυμάτων του Ολοκαυτώματος, ξετυλίγοντας το κουβάρι της ζωής της αλλά και πως ένα ζευγάρι χριστιανών στην Αθήνα την έσωσε.

«Οι παλιοί, παλιοί Θεσσαλονικείς που έζησαν με Εβραίους, έχουν άλλη συμπεριφορά. Αντίθετα πολλοί νέοι Θεσσαλονικείς που δεν έζησαν καθόλου τους Εβραίους έχουν διαφορετική στάση. Δεν ξέρουν καν τι θα πει Εβραίος. Νομίζουν ότι είναι από τον... Έβρο» λέει, ξεφυλλίζοντας το άλμπουμ από την Κατοχή με τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες που κρατά φυλαγμένες στο σπίτι της.

Η μικρή κόρη του Σάμου και της Στερίνας Μονίνα δεν επιβίβαστηκε με τους γονείς της στο τρένο που τους οδήγησε στο Άουσβιτς - Μπίρκεναου. Για περισσότερο από δύο χρόνια μεγάλωνε με το όνομα Νίκη στο σπίτι του Σταύρου και της Βασιλικής Οικονομάκου, μέχρι την επιστροφή της μητέρας της από το Άουσβιτς στα τέλη του 1945. Τον πατέρα της δεν τον ξαναείδε ποτέ, ενώ την αδερφή της τη γνώρισε το 1972. Σήμερα, η Βικτώρια Μονίνα-Μπενουζιλίο ζει στη Θεσσαλονίκη, έχει δύο παιδιά και πέντε εγγόνια.

Γεννημένη στην Αθήνα στις 14 Απριλίου 1942 στη Βίκτωρος Ουγκώ 56 η πρωτεύουσα ήταν ακόμη Ιταλοκρατούμενη μέχρι το 44 και δεν είχαν 'πειράξει' ακόμη τους Εβραίους. «Στις 24 Μαρτίου του '44 ξαφνικά ειδοποίησαν όλους τους Εβραίους να παρουσιαστούν στη Συναγωγή. Τους είπαν ότι θα τους δώσουν τρόφιμα για το Πέσσαχ (εβραϊκό Πάσχα) και αυτοί παρουσιάστηκαν. Εκεί πήγε και η μάνα μου και ο πατέρας μου και η γιαγιά μου. Ήμουν στο σπίτι με την μάνα μου και μια από τις κόρες της αδερφής της μαμάς μου την Σόλιντ που ήταν συνομήλικη με την αδερφή μου. Και ξαφνικά ήρθε ένας αστυνομικός της περιοχής και είπε στην μητέρα μου ότι έπρεπε να τον ακολουθήσει γιατί είχε εντολή από τους Γερμανούς να την συλλάβει. Η μητέρα μου είπε εντάξει και άρχισε να ετοιμάζει τα ρούχα τα δικά μου, τα δικά της και της αδερφής μου».

Αμήχανος ο αστυνομικός την ρώτησε αν ξέρει που θα την πήγαινε. «Η μαμά μου απάντησε πως δεν ξέρει 'αλλά όπου και να με πάτε θα πρέπει να πάρω και τα παιδιά μου' είπε. 'Κοιτάξτε να δείτε αν είναι καλά εκεί που θα σας πάνε, εντάξει να πάρετε και τα παιδιά σας. Αν όμως δεν είναι καλά εκεί που θα σας πάνε αφήστε τα παιδιά σας εδώ. Αφού λοιπόν δεν ξέρετε το δρομολόγιο, αφήστε τα εδώ» της εξήγησε ο αστυνομικός.

Στην πόρτα, στο κεφαλόσκαλο άκουγε την συζήτηση η σπιτονοικοκυρά του σπιτιού, η Κωνσταντίνα Κωνσταντά, παροτρύνοντας την μητέρα της Βικτώρια να φύγει μόνη της. «Άκου να δεις Στερίνα, κοντά στα πέντε παιδιά μου θα είναι και τα δικά σου παιδιά. Ότι φάνε τα δικά μου παιδιά, θα φάνε και τα δικά σου. Και πες, πες την πείσαν την μαμά μου να μην μας πάρει μαζί της. Έτσι ο αστυνομικός την πήρε και έφυγε, παραδίδοντάς την στους Γερμανούς και μεις μέيناμε στο σπίτι στη Βίκτωρος Ουγκώ».

Εντωμεταξύ απέναντι από την Συναγωγή (Μελιδώνη 8), στη Μελιδώνη 2 ήταν το σπίτι της αδερφής της μαμάς της Βικτώριας, της θείας Ματίκας η οποία μέσα από τις γρίλιες του παραθύρου της έβλεπε ακριβώς τι γινόταν απέναντι από τη Συναγωγή. «Έβλεπε τους ανθρώπους να μπαίνουν στη Συναγωγή, να παρουσιάζονται αλλά να μην βγαίνει κανένας. Κάποια στιγμή ήρθε στο σπίτι της θείας μου ο άντρας της. Μπαίνει στο σπίτι και λέει τι γίνεται βρε παιδί μου, ακόμη τους κρατάνε μέσα στη Συναγωγή. Είναι γέροι άνθρωποι. Είναι ο θείος, ο παππούς. Τι τους έχουν εκεί μέσα. Πάω να δω τι γίνεται και να τους βγάλω. Μπήκε και φυσικά δεν ξαναβγήκε».

«Με τυλίξαν σε μια πάνα και με πήγε με τα πόδια στη Δάφνη μαζί με την αδερφή μου»

Το απόγευμα άνοιξαν οι πόρτες της Συναγωγής, και φόρτωσαν τους Εβραίους σε φορτηγά μεταφέροντάς τους αρχικά στο Χαϊδάρι. Από κει τους οδήγησαν στο Μπίρκεναου. «Λίγο πριν ανέβει στο αυτοκίνητο ο θείος μας βγάζει τα κλειδιά του χρηματοκιβωτίου από την τσέπη και με «τρόπο»- γιατί ήξερε ότι η θεία Ματίκα έβλεπε από τις γρίλιες-τις πετάει τα κλειδιά του χρηματοκιβωτίου στο δρόμο. Μόλις αποχώρησαν η αδερφή της Στερίνας και μητέρα της Σέλλυ άρπαξε τα κλειδιά και το ίδιο βράδυ, πήρε από την Κωνσταντία τα τρία κορίτσια, αλλάζοντας σπίτι για να μη συλληφθεί και μεγάλωνε τη Βικτώρια και τη Ρενίκα, μαζί με τα πέντε δικά της παιδιά, σε ένα νοικιασμένο διαμέρισμα στη Δάφνη. «Με τυλίξαν σε μια πάνα και με πήγε με τα πόδια στη Δάφνη μαζί με την αδερφή μου».

Όλο αυτό το διάστημα η μητέρα και ο πατέρας της Βικτώρια Μονίνα-Μπενουζιλίο είχαν ένα ζευγάρι φίλων χριστιανών, τον Σταύρο και την Βασιλική Οικονομάκου που δεν είχαν παιδιά.

Και όταν η μητέρα της Βικτώρια ήταν έγκυος της έλεγαν «αμάν βρε παιδί μου, πως θα γίνει να κουμαριάσουμε. Εσείς Εβραίοι, εμείς χριστιανοί και του έλεγε ο μπαμπάς μου αν είναι αγόρι ξέχνα το, δεν γίνεται. Αν είναι όμως κορίτσι, όταν θα πάμε να του δώσουμε όνομα στη Συναγωγή, θα σου δώσουμε να το κρατήσεις το κορίτσι λίγο και θα πούμε ότι είσαι νονός και θα γίνεις νονός. Με αγαπούσε πάρα πολύ και περνούσε κάθε πρωί από το σπίτι μας ο Σταύρος Οικονομάκος. Η Βίκτωρος Ουγκώ είναι κοντά στο σταθμό Λαρίσης όπου ο Σταύρος Οικονομάκος ήταν διευθυντής στο τελωνείο εκεί. Και όταν περνούσε να πάει στη δουλειά του με έβαζε η μαμά στο παράθυρο του σπιτιού και του κουνούσα το χέρι κάθε πρωί.

Εκείνο το πρωί που πήραν τους Εβραίους πέρασε ο Σταύρος Οικονομάκος από το σπίτι και ήταν τα παντζούρια κλειστά. Ανησούχησε, μπήκε μέσα στο σπίτι και ρώτησε την Κωνσταντίνα Κωνσταντά τι συμβαίνει. Του εξήγησε πως ήρθε η θεία Ματίκα και μας πήρε στο σπίτι της.

Ο Οικονομάκος πήγε στο σπίτι που έμενα στη Δάφνη και με πήρε στο σπίτι του στο Μετς. «Με φρόντισαν και με το παραπάνω. Τους θυμάμαι και τους αγαπώ ακόμη. Άγιος άνθρωπος ο Οικονομάκος. Μου έλεγε μην φοβάσαι. Αν έρθουν οι Γερμανοί θα σε βάλω μέσα στο μεγάλο το συρτάρι και θα σε κρύψω».

«Μετά το τέλος του πολέμου γύρισε η μαμά μου από το Αουσβιτς-Μπίρκεναου και ένα βραδάκι με έντυσαν με καλοχτένισαν μου έβαλαν μια μεγάλη κορδέλα στα μαλλιά και με πήγαν στην Μελιδωνη 2. Ξαφνικά μπαίνουμε μέσα σε ένα σκοτεινό δωμάτιο και έρχεται κατά πάνω μου μια ψηλή, χοντρή γυναίκα, με σκούρο φόρεμα, με σφίγγει στην αγκαλιά της και κλαίει και λέει παιδάκι μου και γω τρομοκρατήθηκα και έκλαιγα».

«Πόνεσα όταν έπρεπε να αφήσω τον μπαμπά μου και την μαμά μου και να ζήσω με την μαμά μου την πραγματική»

«Εγώ είμαι η μαμά σου, 'όχι η μαμά μου είναι εδώ, να την η μαμά μου' και έδειχνα την Βασιλική την Οικονομάκου. 'Όχι' να μου λέει η πραγματική μου μάνα και να μου δίνει σοκολάτες και να κλαίμε όλοι μαζί στο δωμάτιο αυτό. Κάποια στιγμή σηκώθηκαν να φύγουν οι Οικονομάκοι και αυτή η κυρία που έλεγε ότι είναι η μητέρα μου με έβαλε στο κρεβάτι να κοιμηθώ και αυτή κάθισε δίπλα μου και γω κουρασμένη αποκοιμήθηκα.

Και την άλλη μέρα επειδή πάλι έκλαιγα με πήγε πάλι στο σπίτι των Οικονομάκων και αυτό έγινε πολλές μέρες. Με πήγαινε και με έπαιρνε. Συνήθισα κάποια στιγμή, άρχισα να πηγαίνω και να μένω στο σπίτι της θείας με την πραγματική μαμά μου ώσπου την συνήθισα. Ήταν πόνος να αποχωριστώ την «μαμά» μου και τον «μπαμπά» μου για να πάω να ζήσω με την μαμά μου την πραγματική.

Η Στερίνα ξαναπαντρεύτηκε με ένα Θεσσαλονικιό Εβραίο, επίσης επιζήσαντα του 'Αουσβιτς και μετακόμισαν στη Θεσσαλονίκη. Όλα αυτά τα χρόνια η Βικτώρια διατηρούσε επαφή με τον Σταύρο και τη Βασιλική Οικονομάκου μέχρι και το θάνατο τους. Παντρεύτηκε το 1960 τον Ηλία Μπενουζίλιο και απέκτησα δύο γιους, από τους οποίους πλέον έχει πέντε εγγόνια. Αφού χήρεψε, από το 1985 και για 22 χρόνια διηύθυνα το γηροκομείο Σαούλ Μοδιάνο.

Πως ξανάσμηξε με τους απογόνους του ζεύγους Οικονομάκου

Πολλά χρόνια μετά το θάνατο του ζεύγους Οικονομάκου η Βικτώρια Μονίνα-Μπενουζίλιο ξανάσμηξε με τους απογόνους της οικογένειας που την έσωσαν από το Ολοκαύτωμα.

Όλα ξεκίνησαν όταν το 2009, η Κωνσταντίνα Νικολοπούλου-Οικονομάκου απευθύνθηκε στο Σύλλογο Απογόνων Θυμάτων του Ολοκαυτώματος, αναζητώντας τα ίχνη της μικρής Νίκης, όπως συνήθιζαν τότε να αποκαλούν τη Βικτώρια Μπενουζίλιο.

«Το κοριτσάκι ο θεός μου το αποκαλούσε Νίκη. Το λάτρευε και, επειδή δεν είχε δικά του παιδιά, ήταν αποφασισμένος να το κρατήσει, αν δεν γύριζαν οι δικοί του. Τη Νίκη την είχα γνωρίσει στις αρχές της δεκαετίας του '50, στο σπίτι του θείου μου, όταν τον επισκεπτόταν στην εορτή του, για να του ευχηθεί.

Επηρεασμένη από τις περιγραφές του πατέρα μου για τον πόλεμο, την κατοχή, την πείνα, τη δυστυχία, τις προδοσίες, τους διωγμούς, τις εκτελέσεις και τους βασανισμούς τόσων χιλιάδων αθώων, όπως επίσης επηρεασμένη από την αφήγηση της μάνας μου για την τραγική μοίρα της οικογένειάς της, έμενα με τα μάτια καρφωμένα πάνω στη Νίκη και τη μητέρα της. Τα δικά μου παιδικά μάτια την έβλεπαν κάτι σαν θαύμα, σαν ένα ζωντανό μνημείο, και δεν θα την ξεχάσω ποτέ στη ζωή μου: ένα ψηλόλιγνο καστανόξανθο κοριτσάκι, ήτανε δεν ήτανε 10-11 ετών, με ένα λευκό φόρεμα. Λίγο μετά δεν ξανάκουσα τίποτα πια», σημειώνεται μεταξύ άλλων στην επιστολή της Κωνσταντίνας Νικολοπούλου-Οικονομάκου προς το Σύλλογο Απογόνων Θυμάτων.

Η απάντηση στην επιστολή αυτή ήλθε από το γιο της Βικτωρίας Μπενουζίλιο, Λεβή. «Η μητέρα μου Βικτώρια (αλλιώς Νίκη) έμενε με την οικογένεια του θείου σας Σταύρου Οικονομάκου, για τον οποίο, όπως και για τη γυναίκα του, θυμάμαι από μικρό παιδί να μιλά με απέραντη τρυφερότητα και αγάπη. Ξέρω ότι είχαν ένα πολύ όμορφο σπίτι, αγαπούσαν τη μουσική, είχαν πιάνο, τη λάτρευαν και ξέρω πόσο δύσκολο ήταν για όλα τα μέρη αυτού του δράματος να επιστρέψει στην πραγματική της μητέρα, όταν εκείνη γύρισε από το θάνατο», επισημαίνεται στην απαντητική επιστολή του Λεβή Μπενουζίλιο.

«Δίκαιοι των Εθνών»

Οι απόγονοι της οικογένειας του Σταύρου και της Βασιλικής Οικονομάκου τιμήθηκαν με τον τίτλο των "Δικαίων των Εθνών" σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου Θεσσαλονίκης στις 27 Απριλίου 2015.

ΠΗΓΗ: [ΕΘΝΟΣ, 30.1.2022](#)

???????:

?????????:

????????? ??? ??? ??? ??? ?????? ??????? ?????????????????? 2022

????????? ??? ?????????????? ?????????? ?????????? ??? ??? ?????? ??????? ??????????????????

MESSAGE BY THE GREEK PM MITSOTAKIS FOR THE HOLOCAUST REMEMBRANCE DAY 2022

????????? ??? ?????????? ?????????????? ?????? ?????? ??? ??? ?????? ???????

????????? ??? ?????????????? ?????????? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ??? ??? ?????? ???????
???????????????????

????????? ??? ?????????? ?????????? ?????? ?????????? ??? ?N ?????? ?????? ?????? ??? ??????????????????
2022

????????? ??? ?????????????? ?????????????? ??? IHRA ??? ??? ?????????????? ?????? ?????? ??? ??????????????????
2022

MESSAGE OF THE GREEK PRESIDENCY OF THE IHRA FOR HOLOCAUST REMEMBRANCE DAY 2021

????????? ??? ?????? ??? ??? ?????? ?????? ??? ?????????????????? 2022

KIS MESSAGE FOR HOLOCAUST REMEMBRANCE DAY 2022

????????? ??? ?????????????? ??? ?????????? ??? ??? ?????????? ?????? ??????????????????

????????? ??? ?????????????? ??? ?????????? – ?????????????????? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ??????????
?????????????????????

????????????? ?????? – ??????: «? ?????????? ?????????????? ?????? ?????????????????? ??? ?????????????????????? ??? ???
????????????????? ?????????? ?? ?????????? ?????????????????? ??? ??????????»

????????????????? TOY ?????????????? ?????25 ??? ??? ?????????? ?????????? ?????????????????????? 2022

????????????????? ??? ?????????????? ?????????????? ?????? ??? ??? ?????????? ?????????? ?????????????????????? 2022

????????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ??? ?????????????? – ?????????? ?????????????????? ?????????????????? ?????? ??????????

????????? ?????????????????? ?????????????????????? ?????????????????? ?????? ??? ?????????? ?????????? ?????????????????????? 2022

????????? ?????????????????? ?????????????????????? ?????????? ?????????????????????? ?????? ?????????? ??????????
????????????????????? 2022: «????????? ?????????? ?????????? ?????????????????????? ??????????????????
????????????????????? ??? ??????????????????»

????????? – ??????????????????:

????????? ?????????????????????? 2022: ? ?????????? ??????????????... ?????????????????? ??? ??????????????????????

HOLOCAUST REMEMBRANCE DAY 2022: GREECE REMEMBERS... EVENTS AND ACTIVITIES

????????????????? ??? ?????????? ??? ??? ?????????????????? ?????????? WE REMEMBER

THE HELLENIC PARLIAMENT ILLUMINATED FOR THE WE REMEMBER CAMPAIGN ON HOLOCAUST REMEMBRANCE DAY 2022

? ?????????? ??? ?????????? ??? ?? ??????????????????, 28.1.2022

? ?????????? ?????????? ??? H????????? ?????????? ?????????????????????? - ?? ?????????????????? ????
????????????????????? ??? ??????????????????

???????????? ???? ????????????? ?????? ???? ???? ?????? ?????????????????????? 2022

THE ATHENS CITY HALL ILLUMINATED FOR THE WE REMEMBER 2022 CAMPAIGN

? ????????????? ????????????? ???? #WEREMEMBER 2022

?????? ????????? ?????????????????????? 2022 ?????? ???????

?????? ????????? ?????????????????????? 2022 ???? ?????????????????

????????? ???? ????????????? ?????? & ?.. ????????????????? ?????? ?????????? ?????? ????????? ?????????? ?????????????????????? ?????? ??????????????????????

????????? ???? ????????????? ?????? ?????????? ?? ?????????? ?????? ?????????? ?????????????????????? ?????? ?????????????????????? 2022

???????????????? ????????????????? ?????? & ?????????? ?????????? ?? ???? ?????????? ???? ?.. ?????????????????????? ?? ?????????? ?????? ?????????? ??????????????????????

???????????????? ?????????? ???? ?? ????????????? ?????? ???? ???? ???? GIL SHAHAM ?????? ?????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ???? ??????????????????

?????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ???? ??????????

?????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ???? ?????????????

?????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ?????? ??????????

?????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ???? ??????????

????????????? ???? ?????????????? ???? ?? 77 ?????????? ???? ???? ?????????????????????? ???? ?????????????????? – 27.1.2022

????????????? ?????????????????? ?????? ?????????????????? #WEREMEMBER 2022 ???? WJC

#WEREMEMBER 2022 - ?????????????????? ???? ?? ?????????? ???? ??????????????????????

????????????????? ???? ???? ???? ?????????? ???? YAD VASHEM ?????? ?? ?????????? ?????????? ?????????? ???? ?????????????????????? 2022

????????? ?????????????????????? ?????? ?????????? ?????????? ?????? ?????????? ?' ?????????????? ?????????? ??????????????????????

????????????? ?????????????????????? ?? ?????????????? ?????? ?????????????? ?????? ?????? ?????????? ?????????? ?????????????????????? 2022

????????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ???? ?????????????? ??????????

????????? ?????????? ?????????????????????? 2022: ?????????????? ???? ?????????????????????? ???? ??????????

????????? ?????????? ?????????????????????? 2022 ?????? ??????

????????????? ?????????????? ???? ?????????????????? GAMARAAL «?? ?????????????????? ?????????????? ?????????????????? ?????? ??????????????????????»

?????????????...????? ?????????????? ???? ?????????????? ???? ?????????????????????? ?????????????? ???? ???? ?????????????????????? ???? ??????????????

???? - ??????? - ????????????:

77 ?????? ??? ? ? ??????????. ? ?????? ??????? ??????? ? ? ?????????????? -????? ?? ? ? ?
"????" 30.1.2022

?????????? ?????????? ??? ???? ?????? ???????: ? ?????????? ?????????? ?????????? ??? ??????

????? ???????: ?????? ?????? ? ??????? ??????????? - ?? ??????????? ?????? ? ??????????

? ?????? ?????? – ?????? ?????????? ?????????????????? ?????????? ?? ?????? ?????: «????? ?????? ??
?????????»

?? ?????? ? ?????? ?????????? ??? ?? ??????

????????????? ?? ???? ?? ? ? ?????????????? ??????????? ???????????

?? ?????????????? ?? ?????? ??????

?????????:

?? ???????: ? ?????????????????? ?????????? ??

????????? ?????? ??????: «?? ?????????? ??? ?????? ?? ?????? ?? ?? ?????????? ?? ??? ????? ??????
?????????»

????????? ??????? ??????: «????? ?????????????? ?? ?? ?????? ?? ?????????? ??? ??? ????? ??????????? -
?? ?????? ?? ? ? ??????????????»

????????? ?????????? ??????-?????????????: «????? ?????? ??? ? ? ?????????????? - ?????? ?????? ?? ???
????????? ??????»